Nr. 23. Poznań, dnia 29 października 1926 Rok II.

ELEKTRO- i RADJOTECHNIKA

BEZPŁATNY DODATEK DO NR. 43 „RYNKU METALOWEGO I MASZYNOWEGO“

Jakie cechy powinna posiadać dobra lampa katodowa?

Nie ma chyba radjoamatora, któryby sobie nie zdawal sprawy z tego, że najważniejszą częścią radjoodbiornika jest lampa katodowa. Jest natomiast niestety bardzo wielu takich, którzy niewiedzą, jakie cechy powinna posiadać, ażeby odpowiadała wszelkim wymogom dobrego odbioru.

Wobec zarzucenia rynku przez liczne firmy całą masą najrozmaitszych typów i rodzai lamp, trudno jest radjoamatorowi zorjentować się w tej gmatwaninie. Poruszając sprawę lamp katodowych częściej na łamach „Rynku Metalowego i Maszynowego“ robimy to celowo najpierw z wyżej wspomnianego powodu, jak również i z tego, ponieważ stanowią one jeden z najkosztowniejszych składników odbiornika, obciążający w bardzo dobitny sposób budżet niejednego radjoamatora. Każdy więc chcący się uchronić od niepotrzebnego ryzyka i wydatków, powinien bezwarunkowo zapoznać się z właściwościami lamp katodowych, aby na podstawie fachowej znajomości móc wydać przy zakupie krytyczną ich ocenę.

Każde przedsiębiorstwo radjotechniczne posiadające na składzie także lampy katodowe musi posiadać graficzne wykresy krzywych, które się otrzymuje na układzie osi współrzędnych, jako charakterystykę lampy. Krzywe te otrzymuje się przez odłożenie w pewnej skali napięcia siatki na osi odciętych, a na osi rzędnych odpowiednich wartości prądu anodowego.

Kupując lampę dla zwyczajnego aparatu jak np. amplikator — heterodyny, szematów audjonowych — super itd. należy uważać, ażeby lampa miała stałą emisję t. zn. ażeby prąd nasycenia z czasem się nie zmniejszał. Wobec tego należy zwrócić uwagę na krzywą prądu anodowego, gdzie ona dochodzi do prądu nasycenia i nie brać lampy o za wysokiej jego wartości. Przy normalnem żarzeniu i napięciu anodowem powinna dawać normalna lampa katodowa prąd emisyjny od 3—12 m. amp.

Bardzo ważnym czynnikiem w lampie katodowej jest współczynnik amplikacji t. j. zdolności lampy do wzmacniania napięć. W celu ustalenia lub sprawdzenia jego przy pomocy krzywej należy zmierzyć t. zw. prostolinijniową część krzywej. Różnica napięć anodowych, przy których były wykreślone obie krzywe, podzielona przez zmierzony odcinek, daje współczynnik amplikacji. W normalnych lampach katodowych waha się on między 6—13. Do 30 dochodzi współczynnik w lampach używanych jako detektor.

Oczywiście należy znać swój szemat i wiedzieć, jaka lampa z danym współczynnikiem amplikacji odpowiada najlepiej warunkom odbiornika. Równocześnie ważnem jest, aby wszystkie lampy w jednym aparacie posiadały ten sam współczynnik amplikacji, co nie zawsze ma miejsce. Przy kupowaniu lamp można to z łatwością sprawdzić na aparacie odbiorczym, przez zmianę miejsc poszczególnych lamp. Zmiana siły odbioru będzie dowodem, że lampy posiadają nie jednakowy współczynnik amplikacji.

Mając krzywą lampy można otrzymać graficznie wartość oporu omowego, który może zastępować lampę załączoną w obwód anodowego prądu. Wartość ta porusza się zwykle w granicach od 20—60 000 omów dla normalnych lamp odbiorczych.

Wśród lamp katodowych rozróżnia się dwa zasadnicze typy: lampy normalne i oszczędnościowe. Pierwsze z nich są tańsze, zużywają jednakże więcej energji żarzenia katody, drugie natomiast dają przy mniejszym prądzie żarzenia większą emisję. Lampa oszczędnościowa np. znana ogólnie R M wymaga na 1 watt mocy żarzenia (prąd żarzenia pomnożony przez napięcie żarzenia), prąd emisyjny do 40 m. amp., normalna zaś na 1 watt do 15 m. amp.

Nachylenie charakterystyki lampy jest wartością, którą się otrzymuje, rozdzielając współczynnik amplikacji przez opór. Wielkość ta jest dla oznaczenia jakości lampy mniej ważną i jak z powyższego wynika zależną jest od wartości współczynnika amplikacji i oporu omowego lampy.

Lampy oszczędnościowe jak wogóle wszystkie nowoczesne lampy katodowe powinny posiadać doskonałą próżnię, ponieważ inaczej, zwlaszcza u lamp oszczędnościowych obniża się wartość prądu emisyjnego. Próżni w lampce nie można niestety przy zakupnie zbadać; powinna ona ogólnie równać się ciśnieniu jednej miljonowej milimetra słupa rtęci. O niedostatecznej próżni w lampie przezroczystej świadczy niebieskawe świecenie wewnątrz; kupując lampy posrebrzone t. zw. mikro, należy zważać, ażeby powłoka była gęsta, równomiernie rozłożona i nie miała odcienia szarego. W każdym razie poleca się lampę dokładnie obejrzeć, czy nie posiada gdzieś śladów nieszczelności, a oprawa lampy musi być do balonu dokładnie dopasowana.

R. H.

Tajemnice radjofonji.

Dziedzina sztuki w radjofonji posiada swoje osobliwości, zagadki i tajemnice. Podobnie jak film, który musiał sobie dopiero z czasem wyszukać i wyszkolić odpowiednie siły, tak samo musi jeszcze przejść radjofonja pewną szkołę. Tak jak we filmie rozchodzi się o uduchowienie postaci, tak w radjofonji jest głos tym czynnikiem, który stanowi duszę ożywiającą martwą słuchawkę odbiornika. Tam wchodzi w rachubę sztuka optyczna, tutaj akustyczna, przed któremi roztaczają się jeszcze olbrzymie horoskopy i możliwości, które znajdą dopiero swe ujście we wzajemnem zespoleniu się.

Istnieją ludzie, którzy są w kole dobrych znajomych doskonałemi mówcami. Spotyka się poetów i literatów, którzy potrafią rozwijać swe myśli w płynnych przemówie-

niach, improwizują w dowcipny sposób, ciesząc się powodzeniem jako ozdoby zebrań towarzyskich. Z chwilą jednak kiedy staną przed szerszą, nieznaną sobie publicznością zapominają języka w ustach, zacinają się i jąkają. Ludzie ci nie są w stanie wykrztusić ze siebie porządnie kilku zdań przedtem nawet na pamięć wyuczonych, a niejednemu przychodzi z trudnością poprostu przeczytać to co napisał. Ten strach przed publicznością, nie jest u osobistości literackich wcale rzadkiem zjawiskiem. Zachodzi więc pytanie, czy poeci ci i pisarze, którzy nie znoszą zwróconych na siebie i pełnych oczekiwania oczu publiczności nie nadawaliby się przed nadajnik radjoaparatu. W ten sposób możnaby zyskać dla publiczności interesujących prelegentów, których poznanie stanowiłoby dla wielu nader ciekawe zdarzenie.

Przedsiębiorstwa radjofoniczne posiadają w każdym razie możność zdobycia sobie dla swoich programów tak silne środki przyciągające; chodzi tylko o zrobienie próby. Przyzwyczajonemu do publiczności mówcy brak w radjo kontaktu z publicznością, który zresztą dla niego jest potrzebą życiową, a przemawianie do pustki wywołuje pewne niemiłe uczucie. Ta świadomość, że w tej chwili słuchają go tysiące ludzi wyekwipowanych w słuchawki, nie jest w stanie zastąpić mu bezpośredniej styczności ze słuchaczami.

Nieudolność wielu wybitnych aktorów w radjofonji pochodzi stąd, że ludzie ci pozbawieni są mimicznych środków pomocniczych bez których nie mogą mówić. W radjo znika nietylko publiczność sama, efekty wzrokowe, ale także sam artysta — pozostaje tylko głos. Nie ma żadnej osobistej łączności pomiędzy mówiącym, a słuchającym, żadnej wzajemnej podniety, żadnego fluidum, a wszystko to stoi w przeciwieństwie do natury i przyzwyczajenia artysty. We filmie rzecz się ma inaczej. Tutaj może artysta mówić, chociaż go nikt nie słyszy, poruszanie chociażby ust uwydatnia silniej grę jego miny i całego ciała, a przytem wszystkiem gra on przecież przed ludźmi, przed reżyserem, fotografem i przed współgrającemi.

W radjo nie gra się i nie mówi przed nikiem, przekreśla się swą aktorską osobistość i redukuje swoją całą jaźń do mówiącego głosu. Człowiek staje się poprostu mówiącym aparatem. Uzewnętrznianie się w ten sposób przychodzi artyście, którego sztuka polega na zużytkowaniu wszystkich sił duchowych i cielesnych bardzo ciężko.

Bojący się publiczności mówca natomiast będzie prawdopodobnie w swej bojaźliwej fantazji widział przed sobą tysiące słuchawek. Przed oczyma jego duszy staną z pewnością ludzie, którzy w tej chwili piją, jedzą, palą, leżą na kanapach, nawet czytają gazety lub rozmawiają. W takim wypadku będzie ukrywał aparat nadawczy wszystkie możliwe złośliwości i niegrzeczności, które nerwowego mówcę jeszcze więcej będą irytowały, jak gdyby to czyniła widzialna publiczność. Inż. R. Hubicki.

Nowości techniczne

Tiolit.

Swego czasu omawiany był na łamach „Rynku met. i masz.", w osobnym artykule sposób fabrykacji sztucznej żywicy, która zajmuje w elektrotechnice niepoślednie miejsce. Przegląd Elektrotechniczny poświęca w num. 12. b. r. więcej uwagi tiolitowi, który również jest sztuczną żywicą, a którego wynalazcą jest Francuz Andrè Samuel. Na podstawie wiadomości „R. G. E. T. XIX. N. 11. str. 410 pisze Przegl. Elektrot. mniej więcej następująco:

W pracy swej p. Samuel zatrzymał się na badaniu produktów kondensacji aldehydu mrówczanego w połączeniu z fenolami. Sposób otrzymania tiolitu polega na tem, iż najpierw przygotowuje się w sposób ogólnie przyjęty produkt kondensacji aldehydu mrówczanego z kreozotem i wstrzymuje polimeryzację tego produktu w pewnym stanie pośrednim, gdy jest on jeszcze bardzo dobrze rozpuszczalny w alkoholu i acetonie. Następnie otrzymany produkt zostaje ostrożnie poddany działaniu S_2 Cl_2, przyczem wydzielający się kwas solny jest zobojętniany w miarę tworzenia się. Reakcję zatrzymuje się z chwilą stwierdzenia obecności nadmiaru chlorku siarki. Zużycie chlorku siarki wynosi na wagę ok. 0.12 ciała, poddanego jego działaniu. Produkt końcowy reakcji odznacza się wybitną stałością; można go oczyścić drogą kolejnego roztwarzania i osadzenia z roztworem, otrzymując w wyniku biały proszek o ciężarze właściwym 1.18.

Własności fizyczne otrzymanego w ten sposób tiolitu są następujące. Nie ma on żadnego zapachu. Przy stopniowem nagrzewaniu do jakichś 80^0 C proszek tiolitu ulega stopniowo rozmiękczeniu. Przy silnem nagrzaniu pod ciśnieniem kilku kilogramów na centymetr kwadratowy tiolit pławi się zupełnie, ulegając następnie polimeryzacji i stwardnieniu bez wydzielania przytem jakichkolwiek gazów. Przy 150^0 C pod działaniem prasy nagrzanej po rozpławieniu się tiolitu prawie natychmiast następuje jego zupełna polimeryzacja, co umożliwia otrzymywanie drogą odlewu z tego materjału różnego rodzaju wyrobów bu-dowie szklistej, bardzo twardych i zupełnie nierozpuszczalnych we wszystkich rozpuszczalnikach. Wyroby takie nie palą i nie ulegają zmiękczeniu pod wpływem gorąca. Nie pochłaniają one wilgoci z powietrza i są zupełnie odporne na działanie różnych odczynników chemicznych. Co do ulegania objawom starzenia się, to p. Samuel stwierdza, iż pierwsze próbne wyroby z tiolitu w okresie czterech lat, które upłynęły od czasu ich wykonania, nie wykazują żadnych śladów zmian. Proszek tiolitu przed polimeryzacją łatwo rozpuszcza się w wielu różnych rozpuszczalnikach organicznych, co pozwala na użycie go do wyrobu pokostów, które po wysuszeniu można poddać bardzo szybko następującej polimeryzacji; proces ten odbywa się bez wydzielania jakichkolwiek gazów i daje pokrycie o wysokiej zdolności izolacyjnej: sztabka miedziana, pokryta cienką, kilka setnych milimetra wynoszącą warstewką tiolitu, przy nacieraniu elektryzuje się, jak bursztyn.

Pomiary własności izolacyjnych tioletu, wykonane w Laboratoire Central d'Electricitè, dały wyniki następujące:

Opór właściwy tiolitu wynosi ok. 300.10^6 megomów na centymetr. Przenikliwość właściwa — ok. 4.5. Straty dielektryczne przy wielkiej częstotliwości ok. 54×10^6.

Miernikiem wytrzymałości dielektrycznej tiolitu mogą być dane o napięciach, przy których następuje przebicie płytki z tiolitu, pomieszczonej pomiędzy tarczowemi elektrodami, stanowiące wynik przeciętny szeregu prób.

Grubość próbek	Napięcie robocze	Rzeczywiste napięcie przebicia w odniesieniu do 1 mm
mm	wolty	wolty
4.1	58 000	19 000
2.1	35 000	23 600
1.6	33 000	29 100
1.3	28 000	30 400
1.0	24 000	33 900
0.1	6 800	91 800

Silnik Diesla o mocy 15.000 K. M.

Doświadczenie, zdobyte przy budowie i ruchu silników dyzłowskich dla marynarki, dało możność zaprojektować i wykonać największy z istniejących dotychczas silników tego rodzaju, — dla napędu prądnicy na elektrowni.

Silnik ten o mocy 15 000 KM został wykonany przez niemiecką fabrykę Blohm und Voss w Hamburgu na podstawie licencji i w porozumieniu z Maschinenfabrik Ausburg — Nünberg A. G. (M. A. N.). Ta firma robiła od dłuższego czasu doświadczenia z silnikiem dyzlowskim jednocylindrowym dwutaktowym dwustronnego działania. Próby dały wyniki tak dobre, że w następstwie firma Blohm iVoss wykonała kolejno silniki tego samego systemu trzycylindrowy i sześciocylindrowy dla napędu okrętów i ostatnio — dziewięciocylindrowy dla napędu prądnicy.

Dane zasadnicze tego zespołu są następujące:

Silnik. Moc — 15 000 KM. Ilość cylindrów — 9; średnica cylindrów — 860 mm; skok tłoka — 1500 mm; obroty — 94 na minutę; długość całkowita — 23,4 m; szerokość całkowita — 4.3 m; wysokość ponad osią wału korbowego — 10 m, wysokość ponad dnem skrzyni korbowej — 11.8.

Prądnica bezpośrednio sprzężona:

Firma — Siemens Schuckert. Moc — 13000 kVA przy cos = 0.8; napięcie — 6000 - 6300 woltów; częstotliwość — 50 okr. na sek.

Silniki, napędzające pompy, wykonane były przez firmę Brown Boveri w Mannheimie.

Engineering 1926 r. str. 117.

Telegrafja przy pomocy częstotliwości akustycznej na linjach kablowych.

Telegrafja przy pomocy prądów o częstotliwości akustycznej stosowana już jest od szeregu lat na linjach napowietrznych. Na linjach kablowych nie była stosowana ze względu na znaczne tłumienie prądów o wielkiej pulsacji.

W ostatnich jednak czasach opracowano w Ameryce system telegrafji przy pomocy prądów o częstotliwości słyszalnej w zastosowaniu do linji kablowych 4-o przewodowych. Na każdej takiej linji można uzyskać 10 obwodów telegraficznych lub nawet więcej. Do komunikacji w obu kierunkach używa się nie różnych, jak na linjach 2-u przewodowych, lecz tych samych pulsacji. Różnica pomiędzy najbliższemi częstotliwościami wynosi 170 okresów na sek. Na każdej stacji wytwarza się wszystkie prądy nośne przy pomocy jednego generatora.

(Przegl. Elektr. z Electrical Communication Nr. 4; Tom 3).

Pięciolecie istnienia firmy „Palatine Wielkopolski“ w Bydgoszczy.

W ostatnim czasie obchodziła firma „Palatine Wielkopolski“, Zakłady Elektrotechniczne w Bydgoszczy pięciolecie swego istnienia. Firma wymieniona, ciesząca się najlepszą opinją, reprezentuje na terenie naszej dzielnicy cały szereg najpoważniejszych krajowych i zagranicznych fabryk elektrotechnicznych, posiadając składy konsygnacyjne reprezentowanych fabryk, z których zaopatruje elektrownie i instalatorów we wszelki materjał do instalacji elektrycznych. „Palatine Wielkopolski“ uchodzi za firmę ze wszech miar godną zaufania i polecenia i cieszy się zasłużonem powodzeniem wśród instalatorów, elektrowni i konsumentów. Prowadzi ona wszelkie artykuły dla silnego i słabego prądu, a również dostarcza poszczególne części do „Radjo“ fabrykatu francuskiego. Kierownikiem f-y jest p. Stanisław Ustynowicz, b. długoletni pracownik f-y „Elektroprowod“ w Petersburgu. Polecając uwadze zainteresowanych powyższą firmę, zwracamy uwagę na ogłoszenie jej w naszem piśmie.

Poznańskie Towarzystwo Telefonów

które rozwija nader ożywioną działalność i rozrasta się coraz to bardziej, a którego Centrala mieści się przy ul. Jasnej 9, otworzyło w tych dniach przy ul. **Fr. Ratajczaka 39 Skład aparatów i przyborów radjotechnicznych.** Składnica sprzedaży zaopatrzoną jest we wszelkie nowoczesne odbiorniki oraz części zapasowe do radjofonji pierwszorzędnych fabrykatów krajowych i zagranicznych. Renoma firmy oraz zaskarbione w szerokich kołach zaufanie, zapewniają klienteli rzetelną i skorą obsługę, natomiast przedsiębiorstwu samemu dalszy rozwój i najlepszą przyszłość.

Czesław Bruździński i S-ka w Poznaniu.

W połowie października rb. powołano do życia firmę **Czesław Bruździński i S-ka**, która, przejmując przedstawicielstwo firm krajowych i zagranicznych, otworzyła w centrum miasta przy **Alejach Marcinkowskiego 8** na I. piętrze (dom frontowy Cukierni „Warszawianka“) **specjalne biuro sprzedaży gramofonów i płyt.** Magazyny firmy zaopatrzone są obficie w gramofony najróżniejszych typów od aparatów zwykłych do wykwintnych i luksusowych, dostosowanych do mebli stylowych. Olbrzymi wprost wybór płyt, umożliwia każdemu dobór najwspanialszych utworów muzycznych, instrumentalnych i wokalnych, tak orkiestralnych, jak partyj solowych wybitnych zespołów artystycznych. Placówka ta stanowi korzystne źródło zakupu zarówno w hurcie oraz w detalu.

Tow. Akc. Zakładów Elektrotechnicznych Inż. Kazimierza Patzera, Warszawa, Al. Jerozolimskie 9.

Interesentom i czytelnikom pisma naszego zwracamy szczególniejszą uwagę na ogłoszenie powyżej podanej firmy. Przedsiębiorstwo to wytwarza rury izolacyjne i najróżniejsze artykuły elektrotechniczne, które do niedawna jeszcze masowo sprowadzaliśmy z zagranicy. Odpowiednie i nowoczesne urządzenie fabryki, umożliwia produkcję artykułów, stojących jakościowo na wyżynie, konkurujących zatem skutecznie, również i pod względem cen z podobnymi fabrykatami obcokrajowemi. Dział handlowy wspomnianych zakładów posiada pozatem składnicę fabryczną światowej firmy londyńskiej „The Morgan Crucible Comp.,' Ltd." i dostarcza szczotki, kontakty i uszczelnienia elektrografitowe oraz wszelkie wyroby węglowe i inne artykuły dla potrzeb elektrotechniki, również maszyny, motory, aparaty itp. Biorąc pod rozwagę, że firma Patzer posiada we wszystkich większych miastach Polski własnych przedstawicieli, wykonuje więc wszelkie dane jej zlecenia w najkrótszym terminie, przyznając dogodne warunki regulacji. Przedsiębiorstwo to polecamy usilnie zasłużonemu poparciu.

Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych o traktat handlowy z Niemcami.

W związku z toczącemi się pertraktacjami o zawarcie traktatu handlowego z Niemcami, nadeszły nowe propozycje niemieckie, na skutek dyskusji, wynikłej po pierwszem czytaniu projektu na wspólnych konferencjach sfer rządowych w Berlinie.

Nowe propozycje zawierają szereg przykładów, które starają się wykazać wysoki stosunek procentowy stawki celnej do wartości towaru i w konsekwencji — żądanie zniżek, które mało co odbiegają od pierwotnych żądań. Przykłady, przytoczone ze strony niemieckiej, odpowiadają mniej więcej danym kalkulacyjnym, przedstawionym w swoim czasie władzom przez Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych z tą różnicą, że ceny podane przez nas odpowiadają droższym fabrykatom zagranicznym, ceny zaś niemieckie dotyczą artykułów bardzo tanich średniej wartości. Stawka celna przyjmowana jest przez Niemcy jako złoty w złocie, gdy u nas figurują złote papierowe — co odpowiada rzeczywistości. Złudzeniu, że stawki celne zostaną zwaloryzowane, oddawać się nie należy, wobec silnego sprzeciwu opinji ze strony odbiorców.

Jakkolwiek żądania niemieckie, wystawione przez t. zw. drugiem czytaniem, są bardzo agresywne, jednakowoż opinja polskich sfer miarodajnych, jest dostatecznie przygotowana dla obrony z trudem powstałych placówek przemysłu elektrotechnicznego.

Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych przygotowuje obecnie szereg specjalnych konferencji w celu skrytykowania wysuniętych na nowo postulatów niemieckich.

Przegl. Elektrotech.

Udzielamy chętnie fachowych objaśnień i demonstrujemy elektrowciągi przy pracy.

Warszawska Fabryka Dźwigów „FLOHR"
WARSZAWA Emilji Plater 10
Telefon 18-20

Znany na całej kuli ziemskiej patentowany ELEKTROWCIĄG **„DEMAG"** jest najtańszym i najpraktyczniejszym przyrządem elektrycznym do podnoszenia i przesuwania ciężarów, niezbędnym w każdej fabryce, składzie etc.

ELEKTROWCIĄG „DEMAG" amortyzuje się w ciągu 2—3 miesięcy.

3135

Młocarnie szerokomłotne VISTULA
Młocarnie z przymykami
Młocarnie z wałami do gładkiej słomy
Walce, kieraty
Siekacze do buraków
Sortowniki ziemniaków
Maszyny do czyszczenia zboża
Sieczkarnie bębnowe do zapędu mechanicznego stojące i na wozach
Sieczkarnie tarczowe
Koła transmisyjne
Pompy do gnojówki z rurą stalową i wyjmującemi wentylami

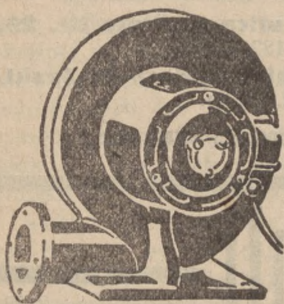
wykonuje jako długoletnią specjalność

A. P. Muscate

Fabryka Maszyn T. z o. p.

TCZEW (Pomorze)

3216

Wentylatory

na każde ciśnienie
i każdą wydajność

dostarcza

Fabryka Maszyn Górniczych

w Załężu.

3740

PASY

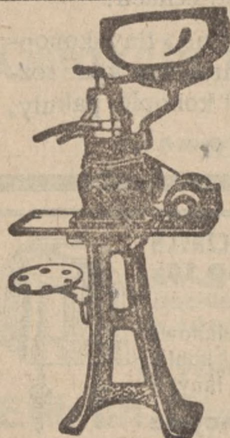
skórzane i z sierści wielbłądziej w najlepszym gatunku, oraz wszelkie artykuły techniczne, polecają najkorzystniej

2592

Biuro Techniczno-Handlowe

LISIEWSKI i GLASER, Poznań

ul. 27. Grudnia 16, dom tylny. Telefon 50-16

SEPARATORY

KRUPPA

ma zawsze na składzie

UNION

Hurtownia maszyn i narzędzi rolniczych

GDAŃSK

Reitergasse nr. 13/15.

1652

OMEGA

Jedyna specjalna fabryka mosiężnych karniszy do okien w Zachodniej Polsce

Bydgoszcz, Jagiellońska 11 - Tel. 334 i 786

3069 Adres telegr.: „Omega-Bydgoszcz". Ceny bezkonkurencyjne

Przegląd Dostaw

W dziale niniejszym podajemy przetargi, licytacje i konkursy rozpisane przez urzędy państwowe, komunalne i większe firmy. Każde słowo w „Przeglądzie Dostaw" obliczamy 10 groszy a tłuste słowo tytułowe po 50 groszy. Przy powtórzeniach 2× dajemy 10% rabatu, przy 3× 20% rabatu

Rejonowe Kierownictwo Intendentury Toruń

ogłasza przetarg na sprzedaż chłodni, składającej się z maszyny parowej, kompresora, dwóch pomp, zbiorników i innych drobnych części.

Oferty przepisowo sporządzone — winny wpłynąć do Rej. Kier. Int. Toruń — do dnia 25. XI. 1926 r. godz. 10-ta, w którym to terminie odbędzie się komisyjne otwarcie ofert. Władze wojskowe zastrzegają sobie w zupełności prawo oceny i swobodnego wyboru ofert, jakoteż przeprowadzenie przetargu ustnego.

Urządzenie chłodni oglądać można codziennie w godzinach urzędowych.

Bliższych informacyj udziela Rej. Kier. Int. i Rej. Zakład Żywn. Toruń.

Kierownik Intendentury Toruń: (—) KALITA, kpt. Int.
L. dz. 4506/26 Żywn. (3287)

Przetarg na dostawę pakuł do czyszczenia broni.

Kierownictwo 7 Okręgowej Składnicy Artylerji w Poznaniu, ul. Artyleryjska Nr. 2 zamierza oddać w drodze nieograniczonego przetargu dostawę pakuł do czyszczenia broni na sumę 18.000 zł. loco Poznań, bocznica Zbrojowni 3, w terminie najdalej 3 tygodniowym od dnia zawarcia umowy. Oferty na całość dostawy składać należy do dnia 17 listopada r. b. godz. 10 rano pod wskazanym adresem. Wadjum oznaczone jest na 3 proc. i złożyć je należy w Kasie Skarbowej w Poznaniu. Przepisy, (druki) odnośnie do warunków dostawy, próbki pakuł wyłożone są w Kierownictwie Okr. Skł. Art. w Poznaniu, przy ul. Artyleryjskiej 2.

Przetarg na dostawę 100 szaf żelaznych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozpisuje przetarg na dostawę 100 szaf żelaznych. Na życzenie interesowanych oferentów dostarcza się rysunki oraz opis techniczny tych szaf. W ofercie podać należy termin wykonania całości lub poszczególnych partyj, cenę loco Warszawa włącznie transport i opakowanie, dalej złożyć należy dowód na wpłacone w kasie skarbowej wadjum w wysokości 5% od sumy dostawy i świadectwo o solidności przemysłowej i kupieckiej danej firmy, wystawione przez Izbę Przemysłowo-Handlową lub władzę administracyjną I instancji. Oferty przyjmuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Wydział Ogólny, Warszawa, Nowy Świat 69 i to do dnia 25 listopada do godz. 12 w południe.

Sprzedaż łomu żelaznego i metalowego w Warszawie.

Wydział V. Gospodarczy Państwowego Monopolu Spirytusowego w Warszawie ogłasza przetarg ustny na łom żelazny (fragment, blacha, żelazo kute) w ilości około 80 000 kg.; łom miedziany i mosiężny w ilości około 200 kg i łom cynkowy (stara blacha) w ilości około 3 000 kg. Cena wywoławcza wynosi za 100 kg. łomu: żelaznego zł 7; miedzianego i mosiężnego zł 120; cynkowego zł. 100. Przetarg odbędzie się dnia 12 listopada r. b. o godz. 11 rano w biurze Państwowej Wytwórni Wódek Nr. 1 przy ul. Ząbkowskiej Nr. 27/31 na Pradze w Warszawie. Łom można oglądać na placu Wytwórni tamże od godz. 9 rano do godz. 3-ej popołudniu.

Sprzedaż łomu i szmelcu w Warszawie.

Centralny Zakład Zaopatrywania Saperskiego w Warszawie, przy ul. Królewskiej 35 sprzeda drogą przetargu niżej wyszczególniony łom i szmelc: a) żelazny: kuty 137.000 kg; lany 33.000 kg; kuto-lany 3.800 kg, blaszany 26.000 kg, druciany 56.000 kg, liny 2.800 kg; b) stalowy: 4.700 kg; c) szklany: 13.000 kg; d) różny: jak fibra, ebonit, korek, farba olejna, gips, papier, skóra, odpadki parciane w ogólnej ilości 12.500 kg; e) motory: spalinowe, agregaty, elektryczne, transformatory i części do nich niezdatne do użytku; f) 3 druciarki zdatne do użytku. — Wymieniony szmelc oglądać można od dnia 3. 11. 26 w Składnicy Saperskiej na Powązkach, w Centralnych Warsztatach Sap. Wola—Zawiszy 33, w Kompanji Obsługi C. Z. Z. Sap. Marymoncka 5, oraz w Forcie IV pod Nowym Dworem. Waga podana w przybliżeniu. — Oferty z podaniem ceny za kg. każdego gatunku łomu, składać należy do dnia 19. listopada rb. godz. 10 przed południem. Pierwszeństwo mają reflektanci na całość z zobowiązaniem sprzątnięcia zapasów w ciągu jednego miesiąca. — Wadjum złożyć należy w wysokości 0,5 proc. zaoferowanej kwoty.

Przetarg na dostawę różnych materjałów dla Dyrekcji Kolei w Stanisławowie.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Stanisławowie odda w drodze przetargu na czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1927 dostawę następujących artykułów: wyrobów żelaznych jak siatki i linki druciane, łańcuchy, nity, podkładki, śruby, wkręty, nakrętki, gwoździe, okucia kuchenne: ruszty, drzwiczki kuchenne, piekarskie i kominkowe, szobośniki, rury i kolanka blaszane, rury gazowe i łączniki, dalej materjały do czyszczenia i uszczelniania, również różne wyroby tekstylne, szczotkarskie, chemikalja, lakiery, kity, odlewy żeliwne z kutego żelaza, stalowe, wyroby szklane, skórzane, ceramicznie itd. Bliższe szczegóły co do ilości i gatunku zapotrzebowanych materjałów, powziąć można z formularzy ofertowych, które na życzenie interesentów za opłatą należności za porto, dostarcza bezpośrednio lub pocztą Dyrekcja Kolei Państwowych w Stanisławowie. Oferty na dostawę poszczególnych materjałów należy wnieść do Prezydjum Dyrekcji najpóźniej do 14 listopada r. b. godz. 12 w południe.

Przetarg na wykonanie konstrukcyj żelaznych.

Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych w Wilnie ogłasza przetarg na wykonanie konstrukcji żelaznych jak pomostów, schodów i balustrad w kotłowniach ogrzewań centralnych w dwóch pawilonach Więzienia Łukiskiego w Wilnie. Do składania ofert upoważnieni są jedynie właściciele warsztatów mechanicznych i fabryk. Termin wykonania robót trzy tygodnie od daty otrzymania zamówienia. Szkice urządzenia i wyszczególnienie robót obejrzeć oraz informacje o warunkach dostawy otrzymać można w Oddziale Budowlanym O. D. R. P. w Wilnie, pokój 92 w godz. od 9—12, dokąd również składać należy oferty do 10. listopada najpóźniej godz. 10, gdyż w dzień ten o godz. 12 nastąpi otwarcie ofert. Wadjum w wysokości 5% od ogólnej sumy oferowanej złożyć należy w kasie O. D. R. P. i kwit dołączyć do oferty.

Sprzedaż zużytkowanych szyn wąskotorowych w Wilnie.

Dyrekcja P. K. P. w Wilnie wyznacza na 19 listopada r. b. sprzedaż starоużytecznych szyn wąskotorowych trakcji konnej, luźnych i w przęsłach, w ogólnej ilości około 4.500 tonn, które obejrzeć można w magazynie Dyrekcji w Brześciu n. B. Oferty z dołączonym dowodem o wpłaceniu wadjum w wysokości 1% przesłać należy do Prezydjum Dyrekcji P. K. P. w Wilnie, natomiast bliższych informacji udziela interesentom Wydział Zasobów Dyrekcji P. K. K. P. w Wilnie.

Sprzedaż drzewa budowlanego.

Nadleśnictwo w Michowej p. Dobromil, sprzeda w dniu 11. listopada r. b. w drodze przetargu licytacyjnego i ustnego i za pomocą ofert pisemnych 1.300 m³ drzewa budulcowego. Drzewo pochodzi z wywrotów i złomów powstałych podczas huraganu w dniu 25 sierpnia r. b. Termin składania ofert do 10 listopada włącznie. Do oferty dołączyć ewent. przy ustnej licytacji wykazać należy się kwitem na złożone w Kasie Skarbowej wadjum w wysokości 1000 zł. Bliższych szczegółów dowiedzieć się można w kancelarji Nadleśnictwa w Michowej, gdzie w dniu 11 listopada odbędzie się również przetarg ustny.

Zapytania, nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC" w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesentom odpowiadamy listownie często po kilka razy.

Nr. 2033. Która krajowa fabryka wyrabia gładkie rury do budowy rowerów oraz łączniki do tychże?

Nr. 2034. Która fabryka w Polsce wyrabia piecyki do gotowania kleju zapomocą pary?

Nr. 2046. Która firma wyrabia lepsze okucia meblowe, mosiężne oraz zamki?

Nr. 2049. Kto może dostarczyć wagonowo I. klasy szczapy bukowe użytkowe?

Nr. 2055. Która firma wyrabia aparaty na naftę?

Nr. 2056. Która fabryka wyrabia hacele do kucia koni?

Nr. 2058. Która firma podjełaby sie przeróbki samochodu ciężarowego marki Fres Bining na gaz z gazogeneratorem na koks, węgiel lub drzewo?

Nr. 2061. Która firma może dostarczyć rozwiertarkę do buksów lanych nożowych?

Nr. 2062. Kto może dostarczyć młot pneumatyczny lub sprężynowy do kucia lemieszy i okładni?

Nr. 2063. Która firma może dostarczyć turbiny wodnej, rozwijajacej na walc 60 koni mechan., przy spadzie wody 3 metry wysokości. Szerokość koryt 2 metry: słój wody 20 cm.?

Nr. 2064. Która firma może dostarczyć walcy do wyrównywania blachy (szpanowania) żel. szerokości 1 mtr.?

Nr. 2065. Która firma wyrabia gąbki metalowe do mycia naczyń kuchennych?

Nr. 2066. Która firma może dostarczyć maszynę do przeróbki masy drzewnej?

Nr. 2068. Prosze o podanie najtańszego źródła zakupu piecyków naftowych ewtl. która fabryka w kraju je wyrabia?

Nr. 2069. Która fabryka lub firma może dostarczyć okucia meblowe?

Nr. 2070. Która firma lub fabryka dostarcza śruby drzewne?

Nr. 2075. Proszę o podanie adresów firm, dostarczajacych urządzenia do gotowania na prądzie elektrycznym.

Nr. 2076. Która fabryka w województwie poznańskiem lub pomorskiem wyrabia tekturę smołowcowa (pape) jak również i bezsmołowcową pod nazwa „Barusin"?

Nr. 2080. Proszę o podanie źródła zakupu na artykuły samochodowe, elektryczne i gazowe oświetlenie, narzędzia precyzyjne i rękodzielnicze, wszelkie przybory techniczne, motory i akcesorja.

Nr. 2082. Proszę o podanie hurtowników lub wytwórców na dzwonki do sań.

Nr. 2083. Która firma może dostarczyć biały metal marki „Babit Metal PxT."?

Nr. 2085. W której fabryce lub hurtowni można nabyć łapki na lisy, kuny i t. d.?

Nr. 2086. Która fabryka w kraju lub zagranicą wyrabia nożyce do blachy o grubości do 18 mm. na zapęd pasowy?

Nr. 2088. Która firma może dostarczyć używane maszyny ceglarskie?

Nr. 2087. Która fabryka buduje piece zygzakowe do wypalania cegieł i dachówek?

Nowe placówki

— **KOSCIAN.** Przed kilku tygodniami otworzył p. **Józef Baranowski w Kościanie,** przy głównej ulicy Poznańskie Przedmieście nr. 25 przedsiębiorstwo pod firmą „Mechanika". W odpowiednio urządzonych warsztatach przeprowadza naprawę wszelkich maszyn parowych, rolniczych, gorzelni, cegielń, suszarń oraz każdego rodzaju prace monterskie, instalacje światła i dzwonków. Prócz tego w dziale ślusarni artystyczno-budowlanej wykonuje się wszelkie prace wchodzące w ten zakres produkcji. Długoletnie doświadczenie i praktyka zawodowa właściciela, zapewniają ściśle fachowe wykonanie powierzonych prac.

— **GRUDZIĄDZ.** W mieście Grudziądzu na Pomorzu, przy ul. 23-go Stycznia nr. 3 otworzył p. **Teodor Brede** warsztat budowy i naprawy maszyn rolniczych oraz motorów spalinowych. Warsztaty wyposażone są poza obrabiarkami, narzędziami typu nowoczesnego również w spawalnię autogieniczną. Firma przeprowadza naprawę maszyn we własnych zakładach, lub też na życzenie wysyła fachowo uzdolnionych monterów.

Produkcja nasadek kominowych.

Zbliża się czasokres częstszych wichrów ujemnie wpływających na ciąg kominów, a temsamem na opalanie mieszkań i wszelkich innych ubikacyj. Środkiem ochronnym przeciw tym niedogodnościom i dymieniu się pieców jest nasadka kominowa, to też w jesieni wzmaga się popyt na ten artykuł. Interesowanym, zwracamy uwagę na ogłoszenie firmy **Degler & Olejnik w Poznaniu, przy ul. Łazarskiej 29 b,** która założoną została w roku 1925 i dzięki kierownictwu spoczywającemu w rękach sił pierwszorzędnych fachowych, rozwija się nader pomyślnie. Firma ta wytwarza jako specjalność nasadki kominowe normalne oraz na życzenie we wszystkich rozmiarach. W oddziale drugim wyrabia pozatem firma Degler & Olejnik wszelkie armatury kąpielowe i na wodę. Młode to przedsiębiorstwo, cieszące się zresztą szerokiem zaufaniem, polecamy usilnemu poparciu kupiectwa branży żelaza oraz interesowanym sferom przemysłu i handlu.

Dzierżawy, zastępstwa, personal, sprzedaże itd.

Pogłębiacz łyżkowy,

pojemność 1½ cbm., z napędem parowym, także jako żóraw do używania, fabr. Orenstein i Koppel, zbudowany w roku 1912, dobrze utrzymany, w stanie roboczym, tanio do sprzedania. Zgłoszenia należy skierować do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego" pod nr. 3292. 3292

Sprzedam korzystnie 3294

MOTOR ELEKTR. 1 KM. 220 v. rp.
„ „ 1 KM 220 „ „
Franciszek Bloch, Bydgoszcz, Śniadeckich 47-47a. Tel. 961.

Warsztat ślusarski z kompl. urządzeniem na ca. 15 ludzi sprzeda korzystnie. Adres wskaże: **Franciszek Bloch, Bydgoszcz Śniadeckich 47 47a. Telefon 961.** 3295

Trak-Gater 3293

ca. 650 mm. przejścia, sprzedam okazyjnie tanio. Oferty kierować **Kwiatkowski, Poznań, ul. 3-go Maja nr. 2.**

MOTOR DIESEL

firmy Deutz, leżący, ropowy, o sile 40 K. M. z ciężkiem kołem zamachowem łącznie z dynamomaszyną, 36 KM. lub bez. **Motor** pod gwarancją w najlepszym porządku, sprzeda bardzo korzystnie firma: **Inż. Z. i J. Klotz, Bydgoszcz, Grodzka 30, tel. 15-45.** 3284

Poznańska Kolej Elektryczna ma do sprzedania używane 3298

stalowe bandaże

od kół wagonowych w ilości około 7 000 kgr. Oferty pod adresem: **Poznań, ul. Gajowa 1.**

KUPNA

Poszukujemy

2 kompresorów powietrznych

używanych, lecz w dobrym stanie do natychmiastowego użytku, o wydajności ok. 10 m. kub. na godz. przy ciśnieniu roboczem na 5 atmosfer, chłodzenie wodą. Mogą być z filtrami i zbiornikami powietrza, oraz armaturą.

Oferty prosimy kierować **Przetwórnia Materjałów Wybuchowych, Bydgoszcz.** 3301

Korzystne kupno wzoru użytkowego na kabłącznicę (Laubsegę)

Dla przyczyn okolicznościowych sprzedam zaraz prawa patentowe (wzór użytkowy) na **kabłącznicę** (Laubsege) łącznie z przyrządami produkcji za 500 złotych. Łask. oferty uprasza się do Administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego" za nr. 3299.

Płaszcze gładkie na walce

do rozgniatania kamieni do maszyny ceglarskiej, o wymiarze: 50 cm szer. i 52 cm średnicy, z materjału twardego kokilowego, poszukujemy. Stare zaś tych samych rozmiarów obtoczyć. 3280

Zgłoszenia pod: **Parowa fabryka cegieł, dachówek i dren w Żółkowie, p. Jasło.**

Poszukujemy 3214

lokomobili przewoźnej

o sile efekt. 35—40 KM. w dobrym stanie.

Oferty z dokładnemi datami uprasza: **S. Samulski i S-ka, Pleszew (Wielkop.)**

Poszukuje się używanego **6-konnego**

motoru ropowego „Deutza"

Oferty przyjmuje **„Rynek Metalowy i Maszynowy"** pod nr. 3208. 3208

Poszukujemy do wypożyczenia

1 do 4 kilometrów toru

kolejki wąskotorowej, rozpiętość 600 mm, na żelaznych podkładach. 3209

Oferty skierować prosimy do Admin. **„Rynku Metalowego i Maszynowego"** pod **„Kolejka wąskotorowa" nr. 3209.**

HEBLARKI

grubościowe, wyrówniarki i kijarki, dobrze utrzymane, kupi. 3297

Tapicernia Bydgoszcz, ul. Jagiellońska nr. 4.

KULKOŚRÓTÓWKĘ

(Büchsflinte) z lufami obok leżącemi, kupię. Lufa śrutowa kal. 20 albo 24. Lufa kulowa 6,5 do 8 mm. **Smolarski, Pom. Kancel. Nadleśnictwo Jachcice, poczta Bydgoszcz.** 922

WALEC PAROWY

10-tonnowy w stanie dobrym, kupi **Sejmik Warszawski.** Oferty składać: **Długa nr. 15.** Oddział Drogowy. 923

TOKARNIĘ DO METALU

dł. 2,5 metra, w dobrym stanie, kupię. Oferty z opisem, ceną, nadsyłać: **Suwalki Kościuszki 73; Warsztaty mechaniczne.** 924

PŁYTA MAGNETYCZNA

potrzebna natychmiast. **„Technika Gorzelnicza", Królewska 8, telefon 194-46.** 928

MOTOR GAZOWY

10—12, poszukuję. **S. Jan Brózda i S-ka, Lidzbark.** 925

SZYNY STARE

od kolejek polnych, poszukuje. **Maj. Żabiczyn, poczta Rabczyn.** 926

KARBOWANYCH KOLAN

do szamotowych pieców poszukuje wprost z fabryki odbioru, celem wyłącznej sprzedaży na Warszawę. Zgł. skierować **R. Tykociński, Warszawa, Żelazna Brana 6.** 927

MOTOCYKL

gotowy do jazdy, używany, lecz dobrze utrzymany, **kupię.** Oferty z podaniem marki, ceny i dokładnego opisu, **uprasza Wacław Kaczmarek, Rakoniewice (Wielkp.).** 929